

KESKKONNAMÕJU EELHINNANG

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega

Detailplaneeringuala hõlmab Reo külas Andruse katastriüksust tunnusega 71401:001:1071 (pindala 14861 m², 100% elamumaa sihtotstarbega). Detailplaneeringu eesmärgiks on ehitusõiguse taotlemine Anna asumi hoonete ehitamiseks, sh rida- ja üksikelamu ning üldkasutatava kogukonnamaja ehitamiseks.

Andruse katastriüksus piirneb põhja ja loode poolt 10 Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee (59201:002:0677, 100% transpordimaa) katastriüksusega, kagu ja lõuna poolt Põlluma (59201:003:0404, 100% maatulundusmaa) katastriüksusega, kirde ja ida poolt Reomäe (59201:001:0989, 100% maatulundusmaa) ning edela ja lääne poolt Tamme (71401:001:1072, 100% maatulundusmaa) katastriüksustega.

Planeeritaval maaüksustel kehtiv üldplaneering ja kehtivad detailplaneeringud puuduvad. Saare maakonnaplaneering 2030+ alusel ruumiliste väärtuste kaardi alusel on planeeringuala väärtuslikul maastikul. Tegemist on vana talukohaga.

Planeeringualal puudub kehtiv üldplaneering, millest tulenevalt kohaldatakse detailplaneeringu koostamisel üldplaneeringu koostamisele ettenähtud menetlust. Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lg 6 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 33 lg 2 p 3 tuleb üldplaneeringu muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Katastriüksusel on järgnevad piirangud:

- 1) Avalikult kasutatava tee kaitsevöönd
- 2) Elektripaigaldise kaitsevöönd

Joonis 1. Maa-ameti kitsenduste kaart (06.12.2022 seisuga)

3. Planeeringuala keskkonningimused

Andruse katastriüksus asub Reo külas Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare riigimaantee ääres, ca 11 km kaugusel Kuressaare linnast. Juurdepääs planeeringualale tagatakse autodele Saare teelt (nr 5920276) ning jalakäijatele luuakse juurdepääs kinnistu lääneosas Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare teelt. Kinnistu asub enamasti hoonestamata kinnistute vahel, välja arvatud Tamme kinnistu, millel asub abihoone. Kinnistul asuvad hetkel rehielamu ja kõrvalhoone.

Andruse kinnistul on absoluutkõrgus vahemikus 18-19 m. Kinnistu on valdavalt lage põllumaa, maantee äärses osas on ka lehtpuid. Kaitstavaid taimeliike planeeringualal Eesti looduse infosüsteemi andmetel ei leidu. Kinnistust ca 80 m läänepool asub Tahula-Reo hoiuala, hoiualale (ca 185 m kinnistu piirist) on inventeeritud vana loodusmetsa (9010*) ja vana laialehise metsa (9020*) elupaigatüübid.

Joonis 2. Kinnistul asuv rehielamu, mis läheb lammutamisele, vaade loodest kagusse (K. Kuusk 30.11.22)

Joonis 3. Vaade hoonestusalale (mängu- ja puhkeala ning parkla asukohale), vaade loodest kagusse (K. Kuusk 30.11.22)

Joonis 4. Vaade hoonestusalale, vaade kirdest edelasse (K. Kuusk 30.11.22)

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevusest tulenevad mõjud võib laias laastus jagada kaheks: ehitusaegsed ja ehitusjärgsed mõjud. Ehitusaegsed mõjud on intensiivsemad kui ehitusjärgsed, kuid samas lühiajalised ja lõppevad hoonete ning rajatiste valmimisega. Ehitusaegsete mõjude juurde kuulub ka olemasoleva hoone lammutamine. Algamise taotluse kohaselt ei plaanita maaüksusele rajada keskkonnale ohtlikke või keskkonda reostavaid objekte.

4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele

Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad. Planeeringuala paikneb nõrgalt kaitstud põhjaveega alal – kuna kinnistu paikneb vahetult kaitsmata põhjaveega ala servas, saab põhjavee kaitstuse osas täpsema info puurkaevu rajamisel geoloogilise läbilõike andmetele tuginedes. Hetkel on kinnistul salvkaev, plaanis on rajada puurkaev. Reovee kohtkäitluse lahenduse kavandamisel võtta arvesse, et põhjavee kaitstust ja eeldatavat reoveekogust silmas pidades saab eeldatavasti asjakohaseks pidada bioloogilisel puhastusel põhinevat reoveepuhastit, mille eeldatav suubla on pinnas või reovee kogumismahuteid. Omapuhasti kavandamisel suublaga pinnases on mõju vähendamiseks soovitatav kavandada immutustorudega imbsüsteem, mis on tõstetud maapealsesse peenrasse. Planeeringulahenduses kajastada mõlemad lahendused koos kaasnevate kitsenduste ja võimaliku asukohaga. Nii puurkaevu kui ka reoveekäitluse kavandamisel arvesse võtta võimalikku tarbimismahtu ning sellest tulenevaid täiendavaid nõudeid keskkonnaloa taotlemisele. Planeerides alale nõuetekohased vee- ja reoveekäitlussüsteemid, arvestades ka kõrval asuvate kinnistute puurkaevude ja reoveesüsteemidega ning järgides vastavaid hooldusjuhiseid ei ole oodata olulisi mõjusid põhja- ja pinnaveele. Hoonete katustelt tulev sademevesi ning parkla osa sademevesi on plaanitud juhtida kraavi. Sademevee suublasse juhtimisel tuleb lähtuda Keskkonnaministri 08.11.2019 määrusest nr 61 ning tagada, et sademevee suublasse juhtimisel ei halveneks vee ja veega seotud maismaaökosüsteemide seisund. Kui sademevett on kavas veekogusse juhtida pindadelt, millega seoses on võimalik reostusohu (nt. kõva katttega parklad), tuleb kavandada täiendavalt sademevee eelpuhastus

enne keskkonda juhtimist. Näiteks hoonete katustelt tuleva sademevee võib otse suublasse juhtida. Nõuetekohaselt eelpuhastatud sademevee juhtimisel suublasse (pinnas või kraav) ei ole oodata olulisi mõjusid põhja- ja pinnaveele.

Joonis 5. Kinnistul olemasolev salvkaev, vaade loodest kagusse (K. Kuusk 30.11.22)

4.2. Mõju maavaradele

Eesti looduse infosüsteemi andmetele tuginedes ei leitud planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärsid maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsest arvestatavat kaevandamist. Mõningane maavarade kasutamise vajadus võib tekkida seoses ehitustegevusega. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast võib ära kasutada krundi piires, väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba.

4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule

Peamine mõju pinnasele ja taimestikule kaasneb hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamise etapis. Ehitustegevuse käigus on oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused). Ehitustegevuse käigus hävineb paratamatult olemasolev haljastus planeeritavate hoonete ja rajatiste alusel alal ning ka vahetus naabruses võib ehitustehnika tallamise ja materjalide ladustamise tõttu kahjustuda osa taimestikust. Kinnistule ei paikne rohevõrgustikku ning kuna tegemist on ajaloolise talukohaga ei ole sealsel ehitustegevusel arvatavasti oluline mõju loomade liikumisele.

Vertikaalse maakütte rajamisega kahjustatakse pinnast ning sügavamaid kihte. Võrreldes horisontaalse maakütte rajamisega on pinnasele mõju väiksem, kuna pinnakihte ja sealset taimestiku/loomastikku kahjustatakse vähem. Kaevetöödega seotud töid ei ole soovitatav teostada liigniiskel perioodil. Rajades nõuetele vastavad maakütte süsteemid, ei ole oodata olulist mõju pinnasele, põhjaveele ja ökosüsteemidele.

4.4. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringuga ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Peamine mõju

välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Olemasoleva hoone lammutamisel esineb mõju välisõhule lammutamisel tekkiva tolmu ning masinatest eralduvate heitgaaside näol. Kuid tegemist on ajutiste mõjudega ning viies lammutustöid läbi nõuetele vastavalt, on mõju väiksemahuline. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt lammutus- ning ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja sisepõlemismootorite tööst. Kuna mootorsõidukite heitgaasi normid peavad vastama Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a. määrusele nr. 122 „Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused”, ei ole heitgaasidest tingitud mõju oluline.

4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms) ning lammutamisele. Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Vajadusel on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.6. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib müra ehitusmaterjalide vedamisel ja mehhanismide tööst. Selline mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määrusega nr. 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel müra- ja välisõhu saastetase piirkonnas, välja arvatud lammutus- ning ehitusaegselt, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Planeeringualal pole ette näha olulist vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist. Visuaalset mõju võivad ajutiselt tekitada lammutus ning ehitustegevuses masinad, kuid olulise visuaalse mõjuga aspekti antud detailplaneeringuga ei kavandata.

5. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusoht liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariilukordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avarii tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

6. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse.

Natura 2000 loodusalad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ. Keskkonnamõju hindamise ja

keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku ala.

Planeeringualast ca 80 m läänepool asub Tahula-Reo hoiuala (KLO2000333), mis kuulub ühtlasi Natura 2000 võrgustikku Tahula-Reo loodusala (RAH0000518).

Tahula-Reo hoiuala

Tahula-Reo hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - kadastike (5130), loodude (6280*), liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodumetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning II lisas nimetatud liigi - jäiga keerdsambla (*Tortella rigens*) elupaiga kaitse, samuti III kaitsekategooria linnuliikide - raudkulli (*Accipiter nisus*), hiireviu (*Buteo buteo*), sookure (*Grus grus*), musträhni (*Dryocopus martius*) ja väike-kirjurähni (*Dendrocopus minor*) elupaikade kaitse.

Tahula-Reo loodusala

Tahula-Reo hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - kadastike (5130), loodude (6280*), liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodumetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning II lisas nimetatud liigi - jäiga keerdsambla (*Tortella rigens*) elupaiga kaitse.

Kavandatava tegevuse mõju kaitstavatele aladele ja liikidele

Andruse maaüksusel planeeritud ehitustegevus ei asu kaitstavatel aladel ega kaitstavate liikide leiukohtadel. Seetõttu ei ole oodata, et seoses planeeringu elluviimisega kaasneksid Tahula-Reo hoiualale ning inventeeritud elupaigatüüpidele ebasoodsad mõjud, kuna hoiuala ning elupaigatüübid asuvad planeeringualast piisavalt kaugel ning ei planeerita tegevusi, mille tulemusel võiksid mõjud ulatuda hoiualani.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole.

Keskkonnamõju eelhinnangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit ega vara. Puudub oluline mõju Natura 2000 võrgustiku kaitse-eesmärkidele.

Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Kerli Kuusk

Looduskasutuse- ja kaitse peaspetsialist